Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Ph.D.

Appell Nru: 259/2023

Il-Pulizja

vs

Dylan Grech

Illum, 5 ta' Marzu 2024

Il-Qorti:

Dan huwa digriet in segwitu għat-talba tal-appellant Dylan Grech magħmula fit-tielet aggravju tar-rikors tal-appell tiegħu[1] sabiex dil-Qorti tiġi konvertita f'Qorti dwar id-Droga ai termini tal-Artikolu 8 tal-Att dwar id-Dipendenza fuq id-Droga (Trattament mhux Priġunerija), Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat li permezz ta' sentenza deċiża nhar it-29 ta' Mejju 2023, l-appellant kien ġie misjub ħati mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bhala qorti ta Gudikatura Kriminali talli f'dawn il-Gżejjer, fit-2 ta Marzu 2013 u matul is-sitt xhur ta' qabel din id-data:-

i. Ipproduċa biegħ jew xort oħra ttrafika ir-raża Cannabis meħuda mill-pjanta Cannabis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi dina r-raża u dan bi ksur tal-Art 8 (b) tal-Ordinanza Dwar il-Mediċini Perikolużi Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta.

[1] Fol. 136 tal-atti

ii. Kellu fil-pusess tiegħu r-raża meħuda mill-pjanta Cannabis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi din ir-raża bi ksur tal-Art 8 (a) tal-Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta liema droga instabet f'tali ċirkostanzi li juru l ma kienitx għall-użu esklussiv tiegħu.

Rat li Dylan Grech appella minn din is-sentenza permezz ta' rikors datat 14 ta' Ġunju 2023 fejn talab lill-Qorti tal-Appell sabiex jogħoġbha tirrevoka s-sentenza appellata u tiddikjara lill-appellant mhux ħati tal-imputazzjoni dedotta kontra tiegħu jew li alternattivament, fl-eventwalita' li l-ewwel talba ma tiġix milqugħha, tawtorizza lill-appellant iressaq il-provi a tenur tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta u sussegwentement sabiex tassumi l-funzjoni tal-Qorti tad-Droga kif stipulat fl-Artikolu 8(1) tal-isemmi Kapitolu.

Rat li fis-seduta ta' tas-26 ta' Settembru 2023, Dr Luciano Busuttil għad-difiża għamel referenza għat-talba tiegħu imsemmija fir-rikors tal-appell tiegħu u Dr Joseph Camilleri Azarov għall-Avukat Ġenerali iddikjara li m'għandux oġġezzjoni għat-talba una volta jressaq xhieda idonea in sostenn tat-talba tiegħu.

Rat li fis-seduta tal-3 ta' Ottubru 2023, id-Difiża talbet seduta stante li in linja mat-talba tagħha magħmula ai termini tal-Artikolu 8(3) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta: i) jinħatar espert psikjatriku forensiku sabiex jirrelata dwar id-dipendenza fuq id-droga tal-appellant fiż-żmien it-twettiq tar-reat u sabiex jirrelata dwar kif l-appellant kien qiegħed jirnexxilu jegħleb il-vizzju tad-droga

Rat li l-Avukat Ġenerali wieġeb li ma kellux oġġezzjoni għat-talba magħmula mill-appellant pero irriserva li jipprovdi dwar it-talba ghal konversjoni wara li jisma ix-xhieda tal-psikologa.

Rat li fis-seduta ta' nhar it-8 ta' Frar 2024 xehdet **Dr Roberta Holland** u ppreżentat ir-relazzjoni tagħha li ġiet mmarkata bħala Dok RB. Mill-konklużjoni u rakkomandazzjoni imsemmija fir-relazzjoni tagħha jirriżulta s-segwenti. Mill-

informazzjoni miġbura u mill-analizi tagħha setgħet tikkonkludi li l-appellant kien dipendenti fuq is-sustanzi fiż-żmien tal-każ odjern. Tgħid li beda jabbuża mill-Kannabis meta kellu madwar erbatax-il sena sabiex sa sittax-il sena dan l-użu kien wieħed fil-forma ta' vizzju regolari u ta' kuljum. Dan id-disinn baqa' għaddej u anke sar iktar gravi u estensiv maż-żmien. L-appellant kien ukoll jagħmel użu problematiku minn stimulanti, inkluż ectasy u kokaina fil-perjodu tal-każ odjern. Dawn is-sustanzi kienu assoċjati mal-ħajja tad-divertiment iżda l-użu tagħhom ukoll kellu regolarità li tindika li kien hemm vizzju u li l-kontroll kien nieqes. L-użu tal-istimulanti waqaf xi żmien wara l-każ odjern hekk kif l-appellant beda r-relazzjoni li għadu fiha u ma baqax ifittex ħbieb jew postijiet ta' divertiment, filwaqt li l-użu tal-Kannabis waqaf madwar sena jew tnejn wara, meta l-appellant beda ibagħti minn konsegwenzi f'saħħtu fil-forma ta' problemi bit-taħbit ta' qalbu (Tachycardia) u li għalihom kien taħt kura medika.

Skond id-dijanjosi permezz ta' DSM-5 id-disordni fl-użu kien ta' livell sever għaliex l-appellant immarka f'disa' kriterji minn ħdax indikati bħala sintomita' diżordni fl-użu mis-sustanzi. Fiż-żmien tal-każ, bħala dijanosi uffiċjali, din kienet ta' severe Cannabis Use Disorder (304.30) u Moderate Cocaine Use Disorder (304.20). Illum il-ġurnata ilu iżjed minn sena wieqaf u għalhekk dan l-istat ta' dipendenza jinsab fi stat ta' remissjoni sostnuta.

Il-formulazzjoni klinika turi li kien hemm diversi fatturi ta' predisposzzjoni fil-ħajja tal-appellant liema fatturi ifissru li għalih kien faċli li jkun f'ambjenti jew ma' persuni li kienu jagħmlu użu mis-sustanzi sabiex l-użu tiegħu kien preċipitat. Minkejja li beda juża d-droga f'eta tipika , l-effetti psiko-soċjali tal-esperjenzi trawmatiċi li għadda minnhom fit-tfulija servew bħala rinforz għall-użu kontinwu persistenti u estensiv. Fil-każ tal-appellant, id-droga b'mod partikolari il-Kannabis kellha funzjoni speċifika fejn din kienet tgħinu jinsa, jgħatti jew jaħrab minn diffikultajiet emozzjonali u psikoloġiċi. Dan b'tali mod li wieħed jista' jgħid li kien jużaha għal raġunijiet ta' awto kura.

Jidher għalhekk li r-reat odjern kien relatat sew mad-dipendenza u l-użu tad-droga ta' l-appellant. Mill-assessjar ħareġ ukoll b'mod ċar li hemm raġunijiet oġġettivi lil-appellant tajjeb ferm is-sitwazzjoni tiegħu f'dan il-qasam, li għamel progress konsiderevoli u li għamel passi konkreti sabiex jirriabilita ruħu. Ta min jgħid li l-appellant għadda minn esperjenzi diffiċli u trawmatiċi. Pero f'moħħu dejjem baqa' determinat li ma jkunx ikkundizzjonat mill-passat u li ma jibqax taħt il-morsa ta' dik il-ħajja. Minkejja diffikultajiet emozzjonali li huma evidenti, huwa persuna pożittiva jħares 'l quddiem u determinat li jieħu kontroll tad-destin tiegħu. Dan flimkien ma' fatturi oħra ortettivi inkluż r-relazzjoni pożittiva li kellu ma' ommu u 'l quddiem id-dedikazzjoni u għożża li wera lejn il-familja tiegħu, ikkontribwixxew sabiex huwa jirnexxilux jieqaf mill-vizzju.

Jidher li illum il-ġurnata l-appellant irnexxielu jżomm 'l bogħod mid-droga u għandu livell sodisfaċenti ta' stabbilita. Ħa miegħu t-tagħlima u qiegħed jerfa r-responsabbiltajiet u jlaħħaq ma l-obbligi tal-ħajja. Ma jidhirx li hemm lok għal tħassib f'aspetti prinċipali u jfittex li jgħix ħajja konvenzjonali. Huwa ma jippreżentax b'riskju u ħsara għalih innifsu u lanqas għal ħaddieħor.

Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet fuq il-mertu tat-talba odjerna tal-appellant fejn talab lil din il-Qorti tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga ai termini tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

<u>Ikkunsidrat</u>

L-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 jippreskrivi s-segwenti:

> *(1) Meta l-persuna akkużata hija mixlija b'reat kontra l-liġijiet dwar id-droga fir-rigward tal-kwantita' ta' droga projbita li, irrispettivament mit-tip ta' droga jew mill-purita ma taqbiżx il-kwantita' ta' droga elenkata fil-Linji Gwida li jinsabu fir-Raba' Skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi jew fir-Raba' Skeda tal-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet li għandhom x'jaqsmu magħha bħala kwantita' ta' droga li tindika lill-persuna akkużata mgħandhiex tiġi riferita*

għal proċeduri quddiem il-Qorti Kriminali, jew hi akkużata bit-twettiq ta' xi reat li għalih hemm piena ta' multa ta' mhux aktar minn seba' snin priġunerija, u l-kundizzjonijiet imsemmija fis-subartikolu (2) huma sodisfatti, il-Qorti tista', wara li tisma' s-sottomissjonijiet magħmula f'isem il-persuna akkużata u f'isem il-prosekuzzjoni u wara li tisma' kull xhud li l-Qorti tqis bħala neċessarju li jinstema', toħroġ digriet li permezz tiegħu l-Qorti tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga.

(2) Il-kundizzjonijiet li għandhom jiġu sodisfatti għall-finijiet tas-subartikolu (1) huma dawn li ġejjin:
a) Li r-reat kontra l-liġijiet dwar id-droga jew kontra kull liġi oħra li bih il-persuna akkużata hij mixlija hu sostanzjalment attribwibbli għad-dipendenza ppruvata fuq id-droga tal-akkużat;
b) Ir-reat kontra xi liġi oħra li mhiex il-liġijiet dwar id-droga li bih il-persuna akkużata hija mixlija ma jikkonsistix f'reat volontarju kontra l-persuna jew f'att kriminali mwettaq waqt li l-persuna akkużata kienet fil-pussess ta' armi regolari jew bl-użu ta' nar jew splussiv;
c) Li hemm raġunijiet oġġettivi li jindikaw li l-persuna akkużata x'aktarx tiġi riabilitata mid-dipendenza fuq id-droga jew li għamlet progress jew sforz sostanzjali sabiex teħles mid-dipendenza mid-droga.

Issa, f'dan il-każ m'hemmx dubju li r-reat allegatament kommess mill-appellant Dylan Grech huwa reat kontra l-liġijiet dwar id-droga hekk kif ġie misjub f'pussess tad-droga Cannabis u traffikar ta' l-istess droga bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta. L-Artikolu 8(1) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta jirrikjedi pero' li l-kwantita' tad-droga in kwistjoni ma tkunx tissupera l-kwantita' ta' Droga elenkata fir-Raba' Skeda tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta liema skeda fil-każ tad-droga Cannabis tippreskrivi limitu ta' inqas minn 300 mitt gramma.

F'dan ir-rigward, f'paġna 5 tar-rapport tal-espert nominat mill-Qorti Dr Godwin Sammut, jirriżulta li d-droga involuta f'dan il-każ kienet **fi kwantita' ta' 63.84 grammi u l-purita kienet ta' ċirca 12%.**

Għalhekk, il-kwantita' ta' droga mertu ta' dawn il-proċeduri kienet fi kwantita' li taqa' fil-parametri ċirkoskritti fir-Raba' Skeda tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta u tissodisfa wkoll ir-rekwiżiti tal-Artikolu 8(1) tal-Kapitolu 537 f'dan is-sens.

Stabbilt li r-reat in kwistjoni huwa reat dwar id-droga fi kwantitajiet li ma jissuperawx il-limitu preskritt fir-Raba' Skeda tal-Kapitolu 31 tal-Liġijiet ta' Malta, jeħtieġ li issa jiġu mistħarrġa l-kriterji indikati fis-sub-inċiż tnejn tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537. Huwa paċifiku li l-applikabbilita' tal-Artikolu 8(1) tal-Kapitolu 537 hija suġġetta neċessarjament għall-kriterji msemmijin fit-tieni subinċiż tiegħu liema kriterji l-Leġislatur ried li jiġu sodisfatti **kumulativament** mill-akkużat sabiex jirnexxi fit-talba tiegħu. Isegwi li l-akkużat irid iressaq dawk il-provi kollha li permezz tagħhom ikunu jirriżultaw **il-kriterji kollha** hekk elenkati fl-Artikolu 8(2) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għal dak li jirrigwarda l-kriterju a) tas-subinċiż numru tnejn, il-Leġislatur kien speċifiku li jirrikjedi rabta bejn il-kommissjoni tar-reat li l-akkużat ikun mixli bih u d-dipendenza ppruvata tiegħu. Għaldaqstant l-oneru tal-prova hawnhekk huwa doppju fuq l-appellant: jeħtieġ li jipprova (i) dipendenza (serja) fuq id-droga u mhux sempliċement li kien jabbuża mid-droga darba kultant, l-hekk imsejjaħ *casual user* u (ii) li l-kommissjoni tar-reat akkużat bih kienet attribwibbli għal din id-dipendenza fuq id-droga. Huwa minnu wkoll li sabiex jiġi ppruvat dan il-kriterju, jeħtieġ li l-appellant jipprova li fiż-żmien tat-twettiq ta' dan l-allegat reat, hu ma kienx mifdi minn tali vizzju għaliex allura f'dak il-każ l-element tar-rabta ma jkunx hekk jirriżulta.

Illi f'dan il-każ jirrizulta biċ-ċar minn dak li stqarret Dr Roberta Holland fir-rapport tagħha u viva voce il-Qorti nhar it-8 ta' Frar 2024 li l-appellant kien maħkum bil-vizzju tad-droga fiż-żmien li ġew kommessi dawn iż-żewġ reati.

Dr Roberta Holland tgħid li l-appellant beda jabbuża mill-Kannabis meta kellu madwar erbatax-il sena sabiex sa sittax-il sena dan l-użu kien wieħed fil-forma ta' vizzju regolari u ta' kuljum. Dan id-disinn baqa' għaddej u anke sar iktar gravi u estensiv maż-żmien.

Għalhekk, mix-xhieda tal-psikologa toħroġ stampa ta' ġuvni ta' erbatax-il sena li għażel li jabbuża mid-droga minħabba l-influwenza (ħazina) tal-ħbieb tiegħu ta' dak

iż-żmien. Dak li jsaħħaħ ix-xhieda tal-appellant hija wkoll il-kwantita' ta' droga misjuba u sussegwenti esebita il-Qorti.

Dr Holland tgħid kif huwa għeleb dan il-vizzju tad-droga grazzi għall-għinuna tal-ġenituri tiegħu u ma kellux bżonn ifittex l-għinuna ta' programmi ta' riabilitazzjoni mid-droga jew għajnuna medika u psikjatrika. Fl-opinjoni ta' din il-Qorti dan pero' ma jfissirx li d-dipendenza tal-appellant ma kienitx akuta hekk kif fi kliem Dr Holland il-konsum ta' droga kienet abitudni giornaliera.

Għalhekk, din il-Qorti tħoss li r-rikorrent ipprova sal-grad rikjest għalih mill-Liġi li r-reat kontra l-liġijiet dwar id-droga f'dan il-każ kien sostanzjalment attribwibbli għad-dipendenza tiegħu mid-droga skont il-kriterju a) tas-subinċiż 2 tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għal dak li jirrigwarda l-kriterju b) tas-subinċiż 2 tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta, din il-Qorti tara li, kif diġa ngħad qabel, ir-reat li ġie mixli bih Dylan Grech jaqa' taħt il-kappa ta' reati kontra liġijiet dwar id-droga, u għalhekk dan il-kriterju jsib applikazzjoni f'dan il-każ.

In kwantu għall-kriterju ċ), din il-Qorti tqis li llum il-ġurnata l-appellant irrijabilita ruħu jew għamel progress u sforz sostanzjali sabiex jeħles mid-dipendenza mid-droga u m'għadux hekk afflitt mill-problema tad-droga.

In vista tax-xhieda mogħtija minn Dr Holland li fl-ebda ħin ma ġiet kontradetta minn xi prova verbali jew dokumentarja, din il-Qorti temmen li r-rikorrent kien verament qiegħed jagħmel l-almu tiegħu biex iqum fuq saqajh għaliex ma qatgħax qalbu u għamel mill-aħjar biex jegħleb tali vizzju misħut in il-Qorti osservat ukoll li l-fedina penali tal-appellant li tinsab a folio 96 tal-atti proċesswali għandha fuqha reġistrat sejba ta' ħtija fuq pussess ta' droga Cannabis u dan fit-12 ta' Awwissu 2011 u matul ix-xhur ta' qabel li ukoll huwa indikattiv li f'dak iż-żmien kien qed jabbuża mid-droga. Apparti din il-conviction fejn kien ingħata unconditional discharge ta' sena taht l-

Artikolu 22 tal-kap 446 ta' Malta kien instab ħati fis-sena 2005 talli għamel użu min opra tal-baħar meta din ma kienitx reġistrata mal-Malta Maritime Authority.

Għalhekk dil-Qorti tqis li jirriżulta wkoll ippruvat il-kriterju ċ) tas-subinċiż tnejn tal-Artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta in kwantu ġie ppruvat a sodisfazzjon ta' din il-Qorti li Dylan Grech ġie riabilitat mid-dipendenza fuq id-droga jew għamel progress u sforz sostanzjali sabiex jeħles mid-dipendenza mid-droga.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet imsemmija aktar 'l fuq, din il-Qorti qiegħda tilqa' t-talba tal-appellant Dylan Grech biex tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga u qiegħda għalhekk tikkonverti ruħha f'Qorti dwar id-Droga.

Għalhekk tirreferi lill-appellant quddiem il-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Nqabdu bid-Droga ai termini tal-Artikolu 8(3) tal-istess Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

Tordna komunika ta' dan id-digriet lill-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Inqabdu bid-Droga.

Dr Consuelo Scerri Herrera
Imħallef